

Original side 123 a:

Anno 1717 den 11 och 12 Martii höltz Ordinarie Laga Ting med Allmogen af Torneå Lappmark Rounulla, Sondowara och Peldojerfwi här uppå Enoteckis Tingställe i närwaro af Tolken Abraham Abrahamsson och wanlige Nämдемän

Nils Nilsson i Caris Sondowuoma
Johan Hansson i Rounulla
Per Eriksson Eyra i Peldowuoma
Anders Andersson Kuttanen
Jöns Mikkelsson Kyro i Peldowuoma

1.

Sedan Ting och tingzfridh war utlyst, publicerades efter wanligheten Kongl. Mayttz. Allernådigste förordningar Allmogen till efterrättelser och hade wähl Kyrkiowärden Mons Eriksson en in-techning, men som dersamma blef den Högle. Kongle. Håff Rätten i underdån. ödmiukheet tillhanda för sänt af den 25 Aprill inne-warande åhr, så blifwer den samma härmedelst allenast annoterat i anledning af Högbemte. Kongle. Rättens Universale den 12 Novemb. 1712.

2.

Samma dag företrädde Brukz Inspectoren Wälde. Lars Sandel angif-wandes hurulunda som under dess beklageliga flyckt ifr. Kiengis bruk upp till Monuaniska by något efter Påskehögtiden innewaran-de åhr äfwen diit anlänt en främmande Persson till fotz den der sig för en flycktinge utgifwit, hwilken sedan han några dagar warit i Byn

Original side 123 b:

så skall han begynt af barn och qwinner utfråga åt-skillie Saker i synnerheet om Bönderne några pörter hade i skog-arne hwarest dhe undanstuckit egendomen, om Brukz Inspectoren Sandell och Borgare hustrurne ifrån Torneå, Nils Gabrielsson och Henrik Curtelius som och i bye qwarter hade, skulle äga silfwer, Penningar, Koppar och Thin med mehra, han skall och strax sedan hänn noga om detta och all befintlig boskap i byn Kundskap inhäm-tat, hwilken han igenom fähusgluggarne brukade räkna, ärnat sig tillbaka åt öfwer Torneå Sockn, hwarest dett Ryska ströfwande partiet då för tiiden stodh, och har han der hoos altidh berömt Ryssarne hurudant braf folk dhe woro med mehra, hwar igenom denna hoos alla i byn blifwit misstänkter att wara en förädare i syn-netheet som har under dess kallade flykt till Monuaniska, alle-nast på 2ne dygn gått emillan bruket och diit opp aldeles owägat som liikwähl berättas wara 15 mihl, då han och under wägen giort märke med en Knif uti Trään.

I anledning hwar af mehra nämde Inspect. berättar sig blifwit föranlåten att taga honom fatt och sedan han ifrån honom Knif tagit, skall han slagit bältar på dess fötter med hwilka denne en wicka efter gått, dock har Inspectoren hållit honom fast, samt låtit igenom sitt folk bewaka.

När nu rycktet ankom att dett ryska Partiet warit till Bruket och 1/4 wägh ofwanföre till en by kallad Payala så har Inspectoren med flera flyktingar icke längre fördristat att dröya uti Monuaniska utan hafwa tagit hwar sin wäg före, begifwandes han sig ända älfwen oppföre till Karis Suando 1 Mihl

Original side 124 a:

här ifrån Enoteckis Kyrkia, då denna oftanämde flycktinge skall på alt sätt beflitat sig att slippa utföre tillbakars igen och wiist en ogeemehn glädia öfwer Ryssarnes ankomst till bruket, så att han uti stort Löye utbrustit, samt hotat Inspectoren Sandel dett han en gång skulle blifwa betalter för dett han låtit taga honom fatt, hwilket Sandels folk åhört och af drängen Jöns Qwist närwarande intygades.

Nu ehuruwähl Inspectoren berättar sig då för tiiden och under sin Nya flyckt hafwa lidit brist på fohlenskapp samt lifzuppehälle med mehra, så har han likwähl intet fördristat sig att gifwa denne Persson löss, utan skall sedan han slagit fotjärnen af honom under egen wackt med sig fört till fotz oppföre till Tolfman Nils Nilsson i Karis Suando, hwarest han och nu skall hafwa Qwarter, hwilken Bonde Nils Nilsson Inspectoren och strax wid dess ankomst öfwertalade att försee denna fremmande med spissning, efter han sielf uppå lifz uppehälle begynte att liida mehn.

Fördenskull begiärte bemte. Inspector att som Tingz Rätten nu skall sätta sig dhe rättsökiande widh hwarjehanda tilfällen handräkning att giöra, dett man då wille denna så kallade flycktinge förekallda låta och honom Examinera, samt dess utlåtelse med hwad mehra som sig yppandes warder till Protocols föra, och sedan här om höga wederbörande en ödmiuk berättelse giöra.

Inspectoren wälde. Lars Sandell tillspordes hwarest denne angifne Perssonen nu wore stadder? swarade att han idag fört honom med sig hiit wid pass en mihl här ifrån dess qwarter belägit. Och som Inspectoren icke allenast, utan och Gl. fogden Jakob Graap, Prästen ifrån Tyrvis hr. Johan Wegelius med allmogen alt trågit här om anhöllo, emedan dhe samtelige honom om något gådt intet troo Kunde så lätt och Tingz Rätten samma Persson förekallda, wa-

Original side 124 b:

randes han frodig till ansichtet med en handbratt isprängt grått skiägg samt liika här rakt hängandes neder på axlarne och slarwiga wal-

mars Kläder.

Inspectoren tillfrågades med Tolfman Nils Nilsson som honom uppehållit hwad språk denne hälst talade? dhe gåfwo till swars att han skall tala finska, och så rent swänkska ibland som en infödninge; sedan tillspordes samma Persson om dess födelssse ort och hemwist igenom Tingztolken jemte om dess namn och föräldrar, hwar på han i förstonne intet swarade, utan såg neder på golfwet, och då Rätten å nyo på Swänkska samma fråga itererade swarade han på finska, att dess namn wore Johan Henriksson Kennil, födder af Bondeföräldrar uti Limmpo Sockn i Ketoma by hwarest 6 gårdar skall wara, han tillspordes hwad han tänkt uträtta här uppå orten? swarade dett han som mycket annat godt folk flycktade undan fienden att få sitt uppehölle. Widare tillfrågades han hwii han så beslutade sig att efterfråga folketz Egendomb samt räknat boskapen, hwar till han intet swarade, han tillspordes hwarest och af hwem han är worden döpter? swarade i Limmpo af En präst benämd Litwius, han tillfrågades hwarest han begått herrans högwærdiga Nattwardh samt huru länge sedan, swarade nästledne Sommar i Kiemi, tillspordes om han hade Prästens attestatum deröfwer, Swarade Ney. Här widh inföllo Inspectoren Sandell med Tolfman Nils Nilsson berättandes att han sagt för dhem dett han intet begått herrans Nattward på et[?] åhr, och förmente att han wårkele. är en Rysse.

Nils Nilssons dräng Per Persson Ullat uti Karis Suando intygade jemte en bonde ifrån Joxänge Olof Filipsson wid namn att dhe åtskillige gånger träffat honom då han bakom husen giort dess bön med Korssande så i Monuaniska som i Karis Suando, och skall han åfwen nu mycket fråga efter Posten, hwilket honom förehållit

Original side 125 a:

blef, men han swarade der till intet.

Inspectorens dräng Jöns Qwist som honom wachtat, berättade uppå tillfrågan samma, samt att när han will skall han så wåhl tala Swänkska som en annan hwilket han berättar sig med egna öron hört. Rätten tillsporde denne Kennil af hwad troo och religion han wore samt om han trodde uppståndelssen, då han swarade sig wara en Christen och omsider sedan han en stund sett neder i gålfwet ytttrade sig att dhe Swänkska Troo uppståndelssen; han tillfrågades hwad han då der om trodde, swarade att när Kroppen föllo så blifwer han och liggandes. Inspectoren med Kyrkiowården Mons Eriksson här wid Enoteckis försambling anförde att han här öfwer åtskillige gånger sammaledes sig utlåtitt för dhem, han tillspordes widare om han trodde något hälfwette wara till, då han såg upp och drog på Munnen, Men Man Kunde intet swar få utaf honom, antingen derföre att han aldrig hade dett tillförne hört nämnas, elr. och att man intet widare skulle honom med orden beslå.

Kyrkiowärden Mons Eriksson berättade att då Kennil för några dagar sedan varit hoos honom till Kåst, skall han äfe. igenom fähuus gluggen räknat dess boskap, samt alt husgeråd af Then, Koppar och Järn med mehra, item frågat efter hwart alle biwägar skulle lända, som der man luppit med skid elr. Kiört med Rehn, till alt sådant swarade han intet.

Omsider anförde Befallningzman Jakob Grap dett han med förundran märkt när folket som mäst flychtade undan fienden huru starkt denne gått till fotz ifrån Pello by i Öfwer Torneå och upp till bruket som likwähl räknas för 5 gode Mihler, så att när Grapen wid Morgon wahls tiden Kiört denne förbi ett stycke ifrån Pello, kom han widh Middagztiiden till en by kallat Kardes?, hwarest han lät sig oppkarka till att beta Rehn, och innan Grapen rökt en pipa Tobak skall de-

Original side 125 b:

nna äfwen kommit till fotz diit och begiärt mat som han och af gårdz folket fått, hwarpå Grapen skall strax bortreso och lemnat honom efter sig, men han skall icke varit en tiima i Bruket för än denne strax der på äfwen diit anlände och berättar Grapen vidare dett han då hört af Bönderne som woro i Bruket på flychten, att dhe höllo honom misstänkt, emedan dhe skall igenkiänt honom för den samma som varit wid deras postering i Kakama och för en Tiggare sig utgifwit, men så snart han sig o-synlig giort skall dett icke varit många dagar efter innan fienden dhem angripa månde, Grapen tillspordes om Böndernes namn? swarade i den hasten och reddhogan skall han intet achtatt der efter, ey heller serdeles lagt detta på sinnet för än han nu här widh Enoteckis skall denne Persson med förunder igenkiänt. Ytterligare berättar Grapen sig hört att så ofta denne i förflutne åhren wiist sig i Torneå, skall fienden strax derpå tid efter annan angripit den i samma Sockn ståande Ryttare wachten, hwarmedelst han och giort sig misstänckter så att hr. Majorn Brandenburg som en gång dersammastädes förde Commenteringen nu låtit honom fasttaga, hit till hr. Gen. Maj. Lesbane[?] försende som då giästade uti Capellanen hr. Thomas Tomäi gårdh, hwilken dock sedermehra skall släpt honom frii igen, men intet länge der efter skall fienden wår postering öfwerrumplett.

Johan Henriksson Kennill tillspordes om dett sant wore att han blifwit af wackter tagen som Befallningzman nu berättar? då han sådant tillstodh, samt att hr. Gen. Maj. skall släpt honom igen på fria fötter sedan han Examinerat honom. Rätten tillsporde honom vidare hwar han nu ärnade begifwa sig om han skulle slippa på frii foot igen, Kennil Swarade utföre till Öfr. Torneå, Inspektoren inföll säyandes till honom, du hafwer

Original side 126 a:

både mat och up-

pehälle här på orten, hwarest åtskilliga flychtingar äfe. wistas, og ingen för dristar ännu så hastigt begifwa sig utföre innan man kan få Kunskap om fiendens företagande utan du allena? Men han swarade der till intet; Rätten tillsporde honom hwarföre han utmärkt Träan i vägen? swarade på dett han kunde finna samma wäg tillbakars igen och då Man sade att han intet hade hastigare tillbakars än som andra, swarade han der på intet.

Sedan lätt Rätten igenom Tolfman Nils Nilsson och Kyrkiowärden Mons Eriksson ransaka, om denna Kennill brukade något Kors uppå halssen, som den Ryska Nationen berätttes bära. Men sådant funno dhe intet. Då Befallningzman Grap sade, att deras Spioner sällan sådanne Kårs bruka, Emedan dhe pläga giöra Kors för sig på marken ehwarest deras Kårssning och bön af dhem förrättas.

Sedan anförde Inspektoren Sandell dett han för sin Persson ingen betalning åstundade för dett han fött honom, men om dess wärd Tolfm. Nils Nilsson som uti 20 och någon dagars tidh honom äfe. underhållit ifrån den 18 Febr. till detta dato kunde något bekomma skulle han giärna see, då af läns- och Tolfmän med närwarande allmoge, honom efter begiäran lofwades 6 dlr. Koppmt. för dess beswär och wackt till denne tiiden, då och Nils Nilsson vidare emot betalning till Befallningzmans ankomst denne Kennill låfwade emottaga om så påfordras skulle, till dess höga wederbörande här om fingo kunskap.

Ytterst tillspordes närwarande bönder om någon kunnat igenkiänna denne Persson att hafwa warit på Spaning i Torneå, då Olof Filipsson i Joxänge betygade att denne samma warit några dagar wid Bonde posteringen i Kakama innan fienden ankommit. Olof tillfrågades om han länge hoos dem drögde, samt om någon frågat

Original side 126 b:

honom hwart han tänkt sig?
Swarade dett han strax blifwit osynlig, men ingen som han wet skall frågat honom hwart han ärnade sig.

Johan Henriksson Kennil tillspordes, hwarest han då mäst hållit till nu på 2 års tiidh sedan han flycktat undan fienden ifrån egen Sockn? swarade uti Torneå och Kimi Socknar, tillspordes om han nyligen warit uti fiendens händer? swarade sedan han sig liikat betänkt, förledne höstars uti Kiemi Sockn, tillfrågades om fienden war stark samt om han giort honom illa? Swarade dett han intet talat honom till utan släpt honom strax, och att han intet wiste något om dess Starkheet att säya. Rätten kunde här utinnan intet vidare med honom komma, utan som han blifwit öfwertygader att bruka Korsande widh dess böners förrättande, och efter egit tillstående befinnes dett han hwarken någon uppståndelsse eller hälfwetet Troor, så lærer han ingalunde wara af vår Lutterska religion utan en bespyare, hwilket der igenom så mycket mehra bestyrkes som han under den tiden fienden i Torneå Sockner sträf-

wa mände ganska ifrigt dess Merche opp till Lappmarken fortsatt ibland flycktingarne, samt under wägen trärna märke mände, hwar till och kommer dett han liitet efter dess ankomst till Monuaniska by åter strax ärnat sig utföre begifwa, sedan han om Inspectoren med fleres ägendom i byn gjort sig noga underkunnig, samt räknat boskapen med andra behagz ting, förutan dett han befinnes äfwen wähl högeligen hafwa glätt sig när han förnummit att fienden warit i bruket, jämte flera omständigheter som af föregående ransakning befinnes.

Hwarföre i anledning af sådant samt att närwarande allmoge jämwähl högeligen anhöllo med flycktingarne

Original side 127 a:

att denne Persson ingalunda mått löss släppas, blef han nu sluten uti Järn, samt läm-nat under Tolfman Nils Nilssons bewakande till dess höga Öfwer-hetens Nådige betänkiande öfr. honom inhämtas kunde och till Befallningzman Pippingz ankomst. Emedlertiidh blef denne ransakning Högwälborne hr. Gen. Maj. och Landzhöfdingen Magnus Cronberg i ödmiukheet af den 3. Aprill innewarande åhr Communicerat, samt dess hög-Gunstige ompröfwande och dejudcation i liika ödmiukheet understält.

3.

Klåckaren Mikkel Jonsson beswärade sig der öfwer att en stoor dhel af Rounulla samt allmogen utaf Sondowara intet betalt dess Klåckare Löhn för nästledne åhr. Fördenskull antyddes dhem här medh att dhe honom förnöya på dett intet vidare Klagomåhl der öfwer må inkomma, så framt dhe lagastraff och tilltahl undwika wilja.

4.

Länssman uti Rounulla Per Larsson anförde hurulunda han med Bonden Samuel Olsson Riska i Ediwuoma öfwer ens kommit att han skulle föra Stemningen tillika med dommarens pegage till Juccasjerfwi, hwar på han och gifwit honom på handen 2 dlr. 11 öre Kopp. mt., men Samuel skall nu dett samma ett helt dygn eftersatt och suttit här på platzen och druckit, så att han lemnat Renarne aldeles handlössa, wettandes intet annat än dhe skolat dött utaf hunger.

Bonden Samuel Olsson förestältes som intet kunde neka dett han ju Penningarne emottagit som han och nu uppwiste men sade sig ingalunda wilja resa. Rätten förehölt honom slikt dess ofog att sådant intet torde honom wähl bekomma, då han åt Länssman sade att will den s.[?]. hunden intet skaffa dett

Original side 127 b:

fort? så må han see sig om, han skulle intet wara någon dräng hwarken för honom eller dommaren, och ju mehra Rätten honom ifr. sådant procedere warnade dess häftigare utfor han uti sin dryckenskap som han war mycket beskiänkter, så att Länssman måste skicka en annan åstadh med bud Käflan, På dett Kongle. Mayttz. Tjänst icke skulle komma att studza.

Fördenskull blifwer berörde Samuel Olsson för dess Oanständiga förehållande in för Rätta i anledning af den 22 § Rättegångzförordningens erkiänd saker till 10 dlr. Smt. samt för dett han skiutzen nederlagt efter .664 års giästgifware förordningz 13 § böter han 2 gånger 3 mrkr. Smt. till 3 skiptes och återställer till Länssman dhe Penningar som han på handen tagit hafwer för Skiutzen.

5.

Såssom Allmogen wid uppropen befans till större dhelen wara borte och dhe närwarande berättade orsaken wara, att en ganska swår siukdom i Lappmarken skulle graseras. Fördenskull tillsades Länssmännen att dhe frånwarande skola åt nästkommande åhr wisa sina laga förfall, i widrig händelse måga dhe wara förtänkt att unbära hwad denne deras brott kan förtiäna, som ingen stemning i åhr hafwa åtlytt, hwarmed och Tinget tillbörligen slutit blef, Actum ut Supra.

Sålunda som föreskrifwit står wara angifwit, uptagit, ransakat, befunnit och afdömt wittnar med namn och Sigill.

Uppå Tingz Rättens Wägnar

Carl Sadlin

Original side 128 a:

Anno 1717 den 14 och 15 Marty höltz Ordinarie Laga Ting uti Torneå Lappmark uppå Juccasjerfwi Tingställe i närwaro af Tingztolken Abraham Abrahamsson samt följande Nämдемән

Nils Mikkelsson Kyrkiowärdh i Siggewara
Johan Larsson Påfwe ibidem
Per Persson Påcka ibidem
Jon Henriksson i Tingewara
Olof Henriksson Nyman i Tingewara
Lars Gunnare ibidem

1.

Publicerades Ting och Tingzfridh samt wanlige Kongle. Mayttz. förordningar.

2.

Ehuruwähl Allmogen icke war församblad utan aldeles förskingrader och Kunde denne winter icke mehra sammankomma så tog man sig liikwähl före medh dhe få närwarande nämдемән uppå någre parters inständiga begiäran för dödztall, samt för yrhanda andra händelsser skull, hwilka war denne tiiden synes wara mehra än elliest underkastader, att afgiöre dhe instående och angifne saker, då först Nybyggarne Mikkel Grelsson Ullatz med Jöns Mikkelsson samt Karl Henriksson framträdde, hwilken ransakning är för detta Högl. Kongle. Häff Rätten i underdån-Ödmiukheet tillhanda försänt den 2 May innewarande åhr, som härmedelst allenast warder antechnat till fölge af Högbemte. Rättens utfärdade universale den 12 Novembr. 1712.

3.

Samma dag beswärade sig Borgaren och Handelssman ifrån Torneå Anders Samuelsson uppå dess hustru Mad. Marg-

Original side 128 b:

retha Lomans wägnar skriftele. öfwer Borgaren Samuel Mört dersammastädes, hwilken uti sin skrifwelsse af den 1 Febr. dat. Juccasjerfwi innewarande åhr som uppwistes, skall hafwa tillagt henne den beskylningen att dess afledne Man Rådman Erik Henriksson haft en dhel till desse lapplänkska wärken om några hundrade dlr. Koppmt., hwilka intet blifwit wid afwittringen af dess Styfbarn uptagne utan undandölgde, den hon liikwähl aldrig förmodar kunna bewisas något wara undanstuckit arfwingarne till förfång och präjudices, efter hon lagle. uti wederbörande Magistratz samt främheders närwaro skall

all Egendomen uppgifwit samt inventera låtit, hwilket inventarium hon och sedermera in för Rådstugu Rätten i Torneå Lagl. beswarit, tillbiudandes sig ännu dett samma med Edh bekräfta om så påfordras skulle, påståendes fördenskull att ifrån en så grof beskyllning blifwa befriader, Emedan Mört på dett settet will henne o-tillbörligen ansee för en tiuf och Men Edare, hwar widh hon och föröfrigt all vidare Rät sig förbehåller med mehra.

Borgaren och Handelssman Samuel Mört efterspordes men war icke tillstädes, och då Rätten på honom bodh skickade igenom Tingz Tolken Abraham Abrahamsson gaf han till swars, dett han ingen Tingzsak hade, och intet hade heller wid Tinget att giöra, dett efterfrågades när och hwarest han blifwit till swars, uti denne angifne saken anståender då Tolfman Nils Mikkelsson med Henrik Madsson ifrån Sariwuoma anförde att dhe Mört den 24 Febr. innevarande åhr till detta Ting här på platzen lagligen instämt att stånde Samuelsson till swars, hafwandes han då swarat, iag undrar att Anders Samuelsson intet skiäms, och efter han nu will löpa så

Original side 129 a:

skall han och få löpa.

Handelssman Anders Samuelsson begiärte att Rådman Wält. Johan Pipping som närwarande warit wid afwittringen måtte få aflägga dess berättelsse uti denne saken som och skiedde; Anförandes Rådman Pipping dett han tilliike med Sahl. Borgmästaren Johan Kohre, Rådmännerne Anders Planting och Nils Beck samt för detta Notarien och sedermera Borgmästaren Abraham Burman, warit uti afledne Rådman Erik Anderssons Sterbhuus twenne gånger att inventera åhr 1706, då änkan Anders Samuelssons nu warande hustru, uppgifwit all ägendomen som strax blifwit inventerat och documenteras wid Protocollet uppå Torneå rådstugu hållit vidare utwisar, hwar på hon sedan mehra uti förmyndaren afledne Pastoris Magist. Karl Werimans närwaro uppå Torneå Rådstugu dess lifliga Edh aflagt och dett upprättade Inventariumet beswärit, då Rådman Pipping och påminner sig att det warit på tahl om samma uti Sterbhuset funnitz widh handen så hafwa hr. Borgmästars Råd icke kunnat samma up- taga utan lemnat wederbörande att sig der om giöra underkunnige uti Högle. Kongle. Bergz Collegio.

Resolutio

Fördenskull i anledning af föregående Rådman Pippingz intygan samt befintelige Acter blifwer Borgaren Anders Samuelssons hustru Mad. Margretha Lohman ifrån Borgaren Samuel Mörtz beskyllning här med aldeles befriader att hafwa samma Brukz dhel undandölgt widh inventarii upprättande, och dess Styffbarns afwittring och böta mehrbemte. Mört 1 dlr. Smt. för Stämningz försittande i

Original side 130 a:

anledning af den 2 § uti Kongle. Mayttz. förordning af den 4 July 1695, lemmandes henne Lohman för öfrigt fritt, dess rätt Oin-skränkt att bewaka.

4.

Dett beswärad sig Brukz hustrun Elin Olofsdotter ifrån Jonuswando Masugn, hurulunda dess bröder Olof, Hans, Henrik och Simon Olofs-söner i Lainio efter dess afledne fader Tolfman Olof Klemmetsson icke afdelt dess arff, och att en Rehn som hon för 3 åhr sedan der lemnat hoos Brodern Olof Olsson henne icke blifwit återstält, efter hwilken hon likwähl twänne gånger skall fåfängt rest samt opwachtat Tingztiiden till hwilken Olof lagligen skall wara instämd.

Fördenskull blifwer Länssman Henrik Jonsson i Siggewara förordnader med Tolfman Johan Larsson Påfwe att Elin Olofsdotters arfzdhel afwittra, börandes dhem widh näst instundande Ting derföre redo och räkenskap giöra, då och Elin bör tillställas dhes Rehn samt hwad hon påkåstat uppå dess resa fram och tillbakars att samma igenhänta.

5.

I anledning af förledne års Resolution uti Saken emillan Bonden Anders Andersson ifrån Antikarfwen med Nybyggaren Hans Olsson och Morten Mortensson i Lainio om 1 lispund 6 mrkr. giäddor som dhe skola i 13 års tiidh lemnat obetalt à 2 mrkr. om året, för dett dhe fiska i Klagandens träsk, hwar å swaranderne berättat sig hafwa en gl. domb, hwilken efter deras mening skall dem ifrån sliik afgift befria, och dhe fördenskull blefwo pålagde att detta Ting honom uppvisa, så efterfrågades nu om dhe hade för handen den åberopade domen, på dett ett slut i saken måtte blifwa

Original side 130 a:

då Morten Mortensson sig fuller instälte, men berättar att Hans Olsson som den samma skall hafwa omhänder är nu aldeles borta för hwilket dess sielfz wäld och absentia han Sakfälles till 1 dlr. Smt. och står denne saken på wederbörandes anhållan ännu uppinn till nästa Ting.

6.

Rådmanen ifrån Torneå stadh Samuel Krook beswärade sig öfwer brukzkarlen Anders Eriksson Stålnacka, att han förhållit honom

dess Rehn när Krook den samma efterskickat, samt der hoos seder-
mehra märkt honom med dess namn A.E. hwilket han förmenar icke
wara ärlig Karls stycke, utan begiärar at Stålnacka derföre måtte
lagligen ansees.

Berörde Anders Stålnacka förklarade sig här öfwer sålunda, att
han wähl strax sagt åt lappen som Renen honom tillhanda fört,
dett skulle han intet vara honom tillhörig, men skall liikwähl
den samma altidh brukat, har och aldrig talat om märket A och E
uppå skinnet, utan förmente att Rådman Planting warit ägare af
Rehnen som skall brukat samma bomärke i lifztiiden, tillspordes
hwi han icke låtit samma Rehn upplysa efter han intet ärkiände
honom för sin? swarade dett han sliikt intet förstått utan till-
bödh nu honom sin rätta ägare igen tillhanda, hwilken nu Krook
wägrade att emottaga efter Renen skall vara aldeles utkiörder utan
påstodh en liika godh Rehn igen samt att Stålnacka måtte med Edh
sig befria ifrån dess märke, hwilket som Anders med Rättens
tillståndh gjorde att hwarken han sielf elr. någon annan med dess
wettskap dess brukeliga märke A.E. dit satt.

Ty blifwa dhe twistige parter sålunda åtskilda att Stålnacka till
Krook

Original side 130 b:

återställer en jämgodh och dugelig Kiör Rehn elr. dess wär-
de 8 dlr. Koppmt. samt 2 dlr. uti Expenser hwilket dhem till
rättelssse på begge sidor antyddes.

7.

Rådman Samuel Krook tillfrågades Om han till detta Ting låtit in-
stämma Tiufwen Jakob Caupi och Mikkel Snåls hustru som tillstått
honom bågaren om 16 lodz wicht, hwilken blifwit honom ifrån Ståh-
len, sedan har efter samma icke allenast offenteligen liit utan
och Löfte tillsatt om han den samma skulle igenfå, Påminnandes
Rätten Krook der hoos hurulunda Befallningzman denne saken näst-
ledne åhr angifwit, på dett Allmogen intet måtte någon förargels-
se der af taga samt att ingen måtte emot lag med Tiufwar Simu-
lera.

Samuel Krook förklarade sig här på, nu som för, att när han fått
sitt igen förmenar han sig der med intet vidare hafwa att bestäl-
la, utan lemnar tiufwen friheet att gå hwart han will.

Fördenskull uti Rådman Johan Pippingz, Tolfmäns samt wederbörande
Allmoges närwaro, antyddes honom Samuel Krook förledne års reso-
lution, hwarutinnan han för denna wårdzlössheet dömes skyldig att
erlägga 40 mrkr. Smt. till treskiptes efter dett 12 Cap. Tiuf B.
L.L. på det ingen vidare måtte taga tillfulle att Simulera medh
Tiufwar, hwilka Elliest här uti Lappmarken äro temmeligen utrot-

ade.

8.

Rådmanen ifrån Torneå stadh Samuel Krook beswärad sig öfwer Kyrkiowärden Nils Mikkelsson Niia uti Siggewara angående Skiälsordh som han för en tiidh sedan om honom fält på Marknadzplatzen wid Brasens stuga, uti hustru Elisabeth Wipos och Borgaren Jöns Anderssons närwaro, hwilka nu för rätta betygade att Nils Mikkelsson sagt twenne gånger i helfwetit skulle Kroken wara Rådman och icke i Torneå, dhe tillspordes om han warit druken? swarade sig dett samma icke förmärka kunnat.

Kyrkiowärden förehöltz detta som här till så wida skiähl, som Krook intet lagligen angifwit den samma Tyfwen som bortstulit dess bågare, utan med honom Simulerat, allmogen till stoor förgelsse sedan han låtit på prädikstolen offentligen lysa, Nils Mikkelsson tillspordes om han nu sina ord intet rätta wille, efter Krook derföre blift. sakfälter? swarade att han intet sär-deles kan ansee honom för Rådman, hälst som Samuel Krook skall och bruka en falsk aln och mått, i synnerheet dymedelst att han mäter efter den nedre skuran, då han borde mäta efter den öfriga, hwarföre dett aldrig skier att godzet på Kiöparens alln plägar räcka till, som äfwen skall wara orsaken hwarföre han nästledne Marknadz tiidh satt dess aln uti Befallningzms händer, hwilken likwähl sagt att alnen warit richtig.

Nils Mikkelsson frågades hwad han Kiöpt af Kroken som intet hållit dess fulla mått? swarade Wallmar som brast uppå hwar al. ett qwarter, han tillspordes om samma Wallmar nu wore förhanden? Niia swarade att han dett oppskurit till Kläder åt sig och folket, så att dett intet mehra kan wara holt för ögonen, tillfrågades om han till att bewisa dess talan låtit walmaret af Befallningzman eller någon annan uppmätas innan han dett sönderskar? Swarade Ney.

Original side 131 b:

Rådman Samuel Krook upwiste dess aln uti Rådman Pippingz närwaro, som Confererades med justerad och Krönta allnen och befans alldeles richtig. Kyrkiowärden tillfrågades om Krook mätte honom Walmaret ihänder efter den aln som nu upwist? swarade sig intet annat Kunnat märka, Hwarpå Rådman Krook begiärte att han så wähl som Borgerskapet måtte till dess heder och wärde blifwa Conserverader, hwilken snart kan igenom sliika oförskiämda Menniskior Liida mehn, som denne Kyrkiowärden är, dog der icke låtit sig nöya dess goda namn och rykte ibland allmogen förklara utan hafwer och der Ofwan på nu in för Rätta påstått den beröriga beskyllningen som han på intet sätt gittat bewisa.

Fördenskull dömes Kyrkiowärden Nils Mikkelsson för twenne Oqwädins ord på Rådman Samuel Krook till 2 gånger 3 mrkr. Smt. efter

dett 43 Cap. Ting B. L.L. och för att här in för Rätta tillwitat honom bruka falsk aln och mål, som han liikwähl intet gittat bewisa i anledning af dett 20 Cap. ibid. till 40 mrkr. Smt. alt till 3 skiptes, och dhe sålunda åtskilde.

9.

Lapparne Henrik Andersson Turk och Olof Persson Pouni androg hurulunda dess måg och Broder Jon Persson Pouni nästledne wåras inträtt uti ächta förbund med Per Pålsson Ingas dotter Britha, hwarpå han strax blifwit dödh så att han intet barn fått med henne, och skall nu Per Pålsson Inga wilja taga sin dotters gifträtt åth så att barna Knut och Per Jonssöner på dett sättet hwarken bekomma fäderne elr. moderne.

Rätten tillsporde Länssman Henrik Jonsson uti Siggewara på hwad sätt han afdelt Barnens Möderne efter Ingrid Henriksdotter? swarade sig aldrig fått den syslan förrätta i anledning af Tingz Rättens giorde anstalt utan skall Henrik Kemilainen dett sig åtagit, hwilken nu befalltes här öfwer giöra rede samt tillsporades hwem honom slikt befalt, då

Original side 132 a:

han wiste Tingz Rättens förbodh här öfwer? Kemilainen hade här till ingen Ting att inwända, och som Rätten befinner igenom sliik lapparnes egenwillige Disposition, stora irringar, swåra tråtor och mycke orichtigheet yppas;

Ty sakfälles bemte. Henrik Kemilainen efter denne Rättens giorde samt sedermera ofta publicerade förbodh af åhr 1706, 1710 och 1711 till 40 mrkr. Smt. till 3 skiptes och som Henrik Turk och Olof Persson Pouni befinnes wara barnens rätta morfader och Farbroder. Ty förordnades dhe härmedelst till Knut och Per Jöns Söners Laga förmyndare, till dess dhe sig sielfwa föreser och styra Kunna.

Rätten tillsporde wederbörande förmyndare och Barnens styfmoder Britha Persdotter hwadför Persedlar nu kan wara barnen öfrigt för fäderne? Swarandes efter Jon Persson Pouni som dödde den 30 sistl. Januarii lemnades 29 waiior, 6 Oxrenar, 6 worso, 2 orakar, 13 Kalfwar, En Järngryta om 4 wåg, 2 stk. utaf Ranor, 3 stk. utaf hårsti som brukas till Kåtta, 10 stk. wåtreip, 10 stk. Tömar, Ett Kiärill som dhe miölka uti om 1 dlr., En Koppar Kittell om 6 mrkr. Rätten tillärkiände Britha Persdotter efter dett 7 Cap. 12 och 16 uti giftemåla B. L.L. hennes undfångne förning, hemfölgd, änkiesäng och sedan 1/3 dehlen i fall en befintelig ägendomb samt barnene 2 luti.

Beträffande elliest den twistigheten, att Henrik Andersson Turk tagit en Rehn ifrån Britha Persdotter Pulka då hon skulle Kiöra

hiit till tingzplatzen så emedan parterne berättade sig häröfwer wara förlikte sålunda att Turk gifwer att Britha en Waya, hwilket dhe med handslag in för Rätta nu bekräftade. Ty lätt och Tingz Rätten der widh beroo och sådant Confirmerade.

10.

Angående den twistige Rehnen som ähr emillan Borgaren Sigfred Sigfredsson och Nybyggaren Erik Stålnacka, så anstår den saken till nästa Ting. Emedan dess wittne är intet tillstädes, Nemble. Karl Henriksson, som skall sett att Rehnen icke dött uti Eriks händer.

Original side 133 a:

11.

Rådman Wält. Johan Pipping anförde att han stadgat Amund Nimba till dräng och gifwit honom på handen 2 dlr. Koppmt., som Tolfman Per Pocka nu skall hafwa uti sina händer, men som drängen befinnes wara siuker, så anstår saken till nästa Ting.

12.

Borgaren Johan Wipo beswärade sig öfwer Lappdrängen Mikkel Henriksson Peiponen, som skall för honom förfarit 6 stk. wåtreip och 3 stk. Tömer, samt der till Olåfle. gått uhr dess tienst, här emot bewiste Mikkel Henriksson igenom Lappen Johan Henrikssons wittnesbörd att Wipo sålunda med honom förliktz och aftahl giort här på platzen, innan han vidare begaf sig på flychten öfwer fiällen till Enoteckis, att han gifwit honom allenast half löhn elr. 4 dlr. Koppmt. och den andra halfwa parten åt Olof Rimi som han tagit att följa sina Renar öfwer fiällen, då Wipo sagt till Mikkel sålunda följning till nästa by allenast så skall du slippa, hwilket han och gjorde, så att då han kommit 2 goda dagzresor till Tolfman Lars Olsson Gunnares Kåtta, så skall Mikkel efter aftahl gått sin wäg med Wipos Kunskap, dock skall han welat nödga honom längre qwar, hwilket dess wilkor wid den tiiden intet Kunnat medgifwa, hwad tömarne medh Wuotraipen widkomma, så förklarar drängen sig att han intet kan wetta hwart dhe kommit i flychten, som och sant befans att alla den tiiden flychtade åt den wägen, Kunde icke heller Wipo bewisa att han lefwererat dhe samma åt drängen i händerne i förwar.

Fördenskull blifwer Mikkel Henriksson Peiponen ifrån Borgaren Johan Wipos tilltahl uti detta måhl aldeles befriader.

13.

Rådman Erik Isaksson ifrån Torneå beswärade sig deröfwer att Tolfman Henrik Mikkelsson Biörndahl hoos sig innehållit 12 stk. waiior, 4 orakar och 5 Kalfwor som han igenom Lappdrängen Jöns Andersson låtit sina Renar affordre, begiärandes att äfwen dhe samma måtte till berörde Lapp aflewewereras. Ty pålades Biörndahl att tillställa ägaren elr. dess fullmächtig Renarne igen, så framt han icke will swara för dem till nästa Ting.

14.

Ehuruwähl Tingz Rätten för sakernas skyndesamma afgjörande i anledning af Kongl. Resolutioner och Rättegångz förordningen, i synnerheet uti arffsaker, ett alfvarsamt wiite satt, dett inga andra måge sig utom Rättens wettskap med arfskipten befatta, än dhe Perssoner som der till lagligen äro kallade och nämnde; så förnimmer man dock att sådant ringa elr. slätt intet af allmogen acktas, hwar af arfwingarne emillan en ganska stoor oreda yppas och ibland några åhr efteråt, då ofta händer att rätta arftagare kommer att gå sin Egendomb qwitt, som af andra kan wara förspild och distraherad.

Fördenskull blifwer Länssman Per Jonsson Pär i Tingewara med gla. Per Jonsson Päras Sohn Erik Persson ibidem för slikt förbudzbrott i anledning af 1706, 1710 samt 1711 års satte wite hwardera sakfälte till 40 mrkr. Smt. och bör icke dess mindre Egendomen lagligen skiptas af dhe förordnade uti Gla. Per Jonssons Sterbhuus, hwilka der öfwer åt nästkommande Ting böra giöra Tingz Rätten uti arfwingarnes närwaro tillbörlig redo och räken-skap.

Original side 133 b:

15.

Sedan lätt Häradz Rätten det begiärte arfskiptet hoos Mikkel Grelsson Ullat för sig gå då efter dess afledne hustru Karin Larsdotter alle den befintelige ägendomen deltes emillan fem Syskon Nembler. Sönerne Lars Mikkelsson, Per Mikkelsson Reution och Jöns Mikkelsson, döttrarne Karin Per Olssons hustru i Nattawara, och Kirstin Karl Henrikssons hustru, ock jämkades aldeles Möderne barnen emillan sålunda att dhe som tillförne deras lätt fått som woro Sönerne Lars och Per, kommo intet till någon delning för än dhe andra syskonen fått deras lätt deremot då Reution som tillförne mera än delningz Summan Kunde på hwart barn nu Kosta af sig bekommit 29 dlr. 16 öre Koppmt. så att ens på dess dhel allenast lopp till 7 dlr. 26 öre hwilket domaren sielf i egna händer honom tillstälte uti arfwingarnes och Jon Jonsson Spetz närwaro.

Uppå dottren Karins dhel i Nattawara som icke war tillstädes föll

25 dlr. 19 1/2 öre i Penningar do., Contant 28 1/2 öre på kornet och på en Stålboga 1 dlr. som gör en Summa af 27 dlr. 16 öre Koppmt., 1/2 Oxehud, 1 kalfskin, 2 fårskin, 1 Wayhuud, 2 Wuotraip gl., 2 Pr. hanskar, 1 beling, hwilka Persedlar med Penningarne dess Broder Jöns emottog att förwara; Elliest war i boet 9 Koor till delningz af hwilka fadren bekom 6 stk. Item 50 dlr. Koppmt., 2 bågare, 2 skiedar, 6 Oxrenar, 3 Wayor och En Kalf, hwilket alt med befinteligit Korn blef arfwingarne emillan delt undantagandes 1 nöt och nodt som icke woro för handen, jemte något annat smått husgeråd, hwilket att skipta Tolfman Henrik Eriksson i Keinosuando förordnades. All giäld blef och nu betalt samt hwad dhe närwarande Barnen som Lars, Jöns och Kirstin kunde bewisa sig hafwa att fordra, blifwande dock Anikka Larsdotters fordran för en års löhn opp-

Original side 134 a:

häfwen så wida hon tillika med fadren lefde hoos gl. Ullati uti oskipt boo tillsammans. Och som arfwingarne intet nögda med dhe medell som uppwistes utan Gubben skulle ännu hafwa som sades 900 dlr. Koppmt. undandölgde så beskylte han der emot Sohnen Lars att hafwa bestulit honom 9 stk. hela Kopparplåtar, hwarifrån Lars sig dock Edeligen befriade; då dem lemnades friiheet att vidare giöra sig derom underkunniga till nästa Ting på dett dhe en gång uti detta måhl aldeles måtte blifwa åtskilde; Kommandes och nu gården att delas uti trenne dhelar efter Gubben är till en hög ålder Kommen så at Mikkel Grelsson, Lars Mikkelsson och Jöns dito betala uti Konungens skatt som den nå står hwar sin Rdlr. elr. tillhopa 18 dlr. Koppmt. åt året. Elliest Meddeltes Gla. Ullatz efter begiäran tillbörligit Attestatum att han på detta sättet nu ifrån sig delt barnens Möderne som Annoteras.

16.

Sedan anmodades uppå Tolfman Henrik Kainosuando, Mikkel Ullati och Hans Klemmetssons uti Sautzjerämä begiäran bönderne på Lappgränssen boende i öfwer Calix dett måtte dhe icke aldeles igenfånga Elfwen och Kungzuden[?] som löper dhem förbii, hwart emot Kongl. Resolutioner och Swerjes lag och dat. den 23 Martii samt iterandes ifr. Pitheå den 4 May innewarande åhr. Elliest blifwer Henrik Mikkelsson Kyro i Wittingijerff för uppropetz försummelsse sakfält till 1 dlr. Smt. och anstår dess Saak till nästa Ting, Actum ut Supra.

Sålunda widh Juccasjerfwi Tingställe uti Torneå Lappmark, Sakerne wara angifne, uptagne, ransakade och afdömde, som här ofwan före beskriwut står wittnar med Hand och Sigill.

Uppå Häradz Rättens Wägnar
Carl Sadlin